

MEGKEZDŐDÖTT AZ IFLA KONGRESSZUSA

Tovább nő a könyvtárak társadalmi jelentősége

Minden lakosra öt kötet

(Folytatás az 1. oldalról.)

Dr. Orbán László a nemzetközi könyvével kapcsolatban a következőket mondta:

— Magyarországon is igyekeztünk gazdag programot kidolgozni erre az évre, hogy a könyv a lakosság mind nagyobb, mind szélesebb rétegeinek mindennapi kenyerévé váljék. Az UNESCO jelszava: *Könyvet mindenki kezébe!, a mi jelszavunk is. Céljaink összecsendülnek:*

hazánkban mintegy 25 év óta — vagyis a szocialista társadalom építésének kezdete óta — kormányzati cél, hogy a magyar nép olvasó nép legyen.

A továbbiakban a múlt évek eredményeinek statisztikájáról beszélt, egyebek között arról, hogy a 10 milliós Magyarországon 2 és negyed millió beiratkozott könyvtári olvasó van. A kiadott könyvek számát tekintve minden lakosra öt könyv jut. Beszélt a magyar könyvek olcsóságáról, majd így folytatta:

— Optimisták vagyunk a könyvet és az olvasást, a könyvtárat és általában a kultúra jövőjét illetően. Meggyőződésünk, hogy a jövőben tovább nő a könyvtárak társadalmi jelentősége. Nem osztjuk azokat a nézeteket, amelyek szerint a változó világban a könyv és az olvasás szükségszerűen válságba jut.

Nem féltjük a könyvet, az olvasást a tudományos és technikai forradalomtól, a tömegkommunikációs eszközök forradalmától.

A televízió, ha nem üzleti célokra van alárendelve, hanem a társadalom fejlődésének szolgálatába állítják, nem riválisa és ellensége, hanem barátja és segítője a könyvnek és az olvasásnak.

Ezután Herman Liebaers, az IFLA elnöke, a brüsszeli Királyi Könyvtár igazgatója megnyitotta a kongresszust. Elmondta, hogy a világ országaiiban kétféle, egymástól nagyon eltérő felfogás uralkodik a könyvről: „A liberális gazdasági rendszerű országokban árucikknek tekintik, a szocialista országokban pedig a politikai nevelés, illetve a társadalmi haladás eszközeinek.

Ennek az ellentétnek az áthidalására a könyvtárosok is hivatottak;

ma még nincsenek is eléggé tudatában, hogy milyen jelentős munkájuk a béke és a humánus szempontjából.”

Beszélt még a szövetség egyetemes tételének kérdéseiről, a bibliográfiai regisztrálás problémáiról, a

kiadványok kérdéseiről, majd így fejezte be:

— Nemrég Washingtonban jártam, egyebek között mostani kongresszusunk ügyeiben. Történetesen éppen akkor nyílt meg a Kongresszusi Könyvtárban az a kiállítás, amelyet a Magyar Aranybulla kiadásának 750. évfordulója alkalmából rendeztek. Ez igazán csak véletlen találkozás az eseményeknek — de nagyon hatásos, amikor el szeretnénk felejtkezni a nemzetközi megértés útjában álló nehézségekről.”

A megnyitó beszédek és üdvözlések után hangzott el dr. Mátrai László, az Egyetemi Könyvtár főigazgatója, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete elnökének előadása *Hagyomány és újítás: olvasás egy változó országban* címmel.

Előadásában a többi között ezt mondta:

— Gondolom, hogy az előttünk álló napokban szó esik azokról a „kihívásokról”, amelyek az emberiség „Gutenberg-korszakának” lejártaát véglik bekövetkezettnek,

s több oldalról is megkérdőjelezzik a könyv és olvasás jövőjét. De ha nem is ezt a központi, nagy igényű kérdést kívánjuk megragadni, hanem csupán azt a szerényebbet, hogy Magyarország könyvtárügyének történeti és szociálpszichológiai ta-

nulmányozása mivel járulhat hozzá a központi probléma megoldásához, akkor is kikerülhetetlenül szembe kell néznünk azzal az általános jelenséggel, hogy körünkben legalább három olyan forradalmi változás megy végbe, amely a huszadik század társadalmi alapjait és kulturális felépítményét egyaránt gyökeresen átalakítja: a társadalmi forradalom, a tudományosteknikai forradalom és az úgynevezett kommunikációs forradalom.

Az előadó ezután ismertette a magyar könyvtárügy fejlődését napjainkig, s azokat a sajátosságokat, amelyek megszabták a hazai kulturális élet egészének alakulását, s amelyek lehetővé és szükségessé tették, hogy a magyar könyvtárosok elméleti, gyakorlati munkája bizonyos aktuális kérdéseket oldjon meg. Ezek az aktuális kérdések nagyon kötődnek a jellegzetes kelet-európai fejlődéshez, de

jó néhány tanulságuk Európában és Európán kívül is érdekes lehet,

például a történetiség és a modernség problémája a könyvtárakban, a könyvtári munka elméletének kérdése, vagy a könyvtárépítés problémái.

A délelőtti ülés utolsó előadását Darvas József, a Magyar Írók Szövetségének elnöke tartotta.